

Expres, prosím

● BLANKA KUBÍČKOVÁ / FOTO: TOMKI NĚMEC

Přihlásila jsem se u nich v devět ráno. Dali mi vysílačku, bágl, kolo a ať si to prý zkusím. Tak jsem vyjela do pražských ulic dělat kurýra. A hned to začalo:

„Sedmdesátšedmička volá dvojku. Jsem v Revoluční. Příjem.“

„Sedmdesátšedmičko, tady dvojka. Prosím tě, jeď Pobřežní 9, firma Suchard, pak pojeděš na Karlovo náměstí 17, pan Wiston, 3. patro.“

„Dobře, dvojko, rozumím. Jedu. Konec.“

Jen ulice a jména jsem změnila, abych zachovala poštovní tajemství.

RYCHLEJŠÍ NEŽ POŠTÁCI

Pořád někam spěcháme. A pořád nemáme čas. Snažíme se ho dohnat a ušetřit, kde se dá. Posíláme telegramy, jezdíme taxíkem, všechno expres, rekomando, já ti faxnu, hlavně rychle.

První kurýrní služba se v Praze objevila před třemi roky. Jeden člověk na kole a dva na motorce začali rozvážet zásilky. Cokoli do dvou hodin mimo centrum, hodinu (na zvláštní přání i méně) v centru Prahy. Messenger neboli poslíček. Rychlejší než pošták.

V zahraničí jsou kurýři běžnou službou veřejnosti. U nás byli novinkou a v té době je u nás nikdo neznal. Dnes pracuje v První kurýrní službě čtyřicet lidí. Rozváží se autem, na motorce, kolem, pěšky. Pomalu se rozbíhá

tato služba i v jiných větších městech, např. v Brně či Ostravě. První kurýrní služba však má i konkurenci, ta je však dražší a podle slov zákazníků ne právě seriózní.

JAK A ZA KOLIK?

Máte zájem o přepravu zásilky a chcete vědět, jak tento proces probíhá? Zákazník se dovolá na dispečink, kde si objedná odkud a kam chce něco odvézt a jaký si zhruba představuje časový limit vyřízení. Je mu sdělena cena. Pokud je stálým zákazníkem, platí fakturou, jinak v hotovosti. Podle hmotnosti či velikosti zásilky telefonistka rozhodne, pro jaký druh přepravy je zásilka určena. Operátorka se okamžitě vysílačkou spojí s kurýrem, který se vyskytuje nejbližší udané adresy. Sdělí mu patřičné požadavky. A messenger už si to uhaní přelidněnou, nervózní a uspěchanou Prahou.

Kurýr na kole je v centru podstatně progresivnější než auto, proto centrum Prahy je rajonem cyklistů. Zde platí zákazník 35 Kč plus sedm korun padesát za vzdušný kilometr. V ostatních částech Prahy stojí kurýr na kole 55 Kč plus 7,50 Kč za vzdušný kilometr. Motocykl a auto jsou ceněny na 65 Kč a každý kilometr na 12 Kč. Cena se samozřejmě zvedá s náročností požadavků. Zásilky se přepravují i mimo Prahu, zde se počítá 7,50 Kč za vzdušný kilometr tam i zpět. Čas někdy stojí hodně peněz. Jen na nás záleží, kolik jsem ochotni za něj zaplatit.

„Dvojko, sedíme tady na Václaváku tři a jsme prázdní. Nemáš tam pro nás něco?“

„Jo, Martine, zajed' do Varšavský 17 a odvezeš to do Kladské 3. Budou ti platit hotově. Příjem.“

„Dvojko, ale přede mnou tu byli ještě jiní...“

„Tady čtyřicítka, prosím tě, dvojko, já si tu Varšavskou беру. Aby si Martin nemyslel, že mě předbíhá. Příjem.“

„Dobře, Veroniko, jedeš Varšavská 17. Konec.“

KDO POTŘEBUJE KURÝRA?

Kurýrní služby využívají většinou zastoupení zahraničních firem, reklamní agentury, právní kanceláře, obchody. Přepravuje se všelicos - faktury, úřední listiny, důležité zprávy, tiskoviny... Na kole do hmotnosti deseti kilogramů. Auta rozvážejí i věci, co

se do batohu nedají dát. Motocykl se používá na přepravu do okrajových částí Prahy nebo jde-li o velice urgentní zakázku. Vozí se i mimo pracovní dobu. Pokud není zásilka doručena v časovém limitu, záleží na důvodech. Často jsou jimi nepřesná udání adresy nebo špatná kontaktní osoba. Pokud je pozždění zaviněno kurýrní službou, vzdává se nároku na honorář.

POSLÍČEK, MESSENGER, KURÝR

Kluci, kteří se rozhodli stát poslíčky, tím většinou řeší svou momentální situaci. (Občas se mezi nimi objeví i odvážná žena.) Nedostali se na školu, nesehnali místo. Mají rádi změny a chtějí si vyzkoušet kdeco. Každopádně je pro mnoho z nich dělat messenger koníčkem. Je jim něco mezi 18 a 25 lety (najdou se však i výjimky), mají ocelové nervy a milují kolo.

každý začátečník je přijímán na zkušební lhůtu. Ten, kdo se hlásí na kolo, musí mít určité předpoklady, protože jízda po městě je mnohonásobně náročnější než v terénu. Prvotní je znalost dopravních předpisů, schopnost snést psychickou zátěž a dobře se vyznat v Praze. Fyzická kondice se dá dohnat během několika dní, kombinace všech těchto faktorů však nikoli. Ne každý se osvědčí, ne každý tedy zůstane. Pokud ano, stanou se vysílačka, kolo, černožluté stájové dresy jeho pracovními prostředky.

Schopný kurýr na kole naježdí denně 60 až 70 kilometrů, je placen procenty z vyřízené zásilky. Průměrný plat šikovných poslíčků je 8 až 10 tisíc Kč. Dělat messenger je psychicky náročná práce a nedá se vydržet dlouhou dobu.

Přecpané silnice, zablokované křižovatky. Neurvalí řidiči, nepozorní

chodci. Přelidněno, nedýchatelno. Stres a smog.

Kurýři na kolech většinou vydrží v pracovním poměru dva tři měsíce. Někdo půl roku, někdo ještě déle. Dají si chvíli pauzu, za čas se třeba vrátí. Důvody odchodu jsou různé: někdo odchází, protože mu ukradli kolo a zaměstnavatel žádá náhradu, jiný třeba proto, že už nechce jezdit po Praze. Další dostal místo, které hledal, někdo proto, že měl o tomto povolání jiné představy.

„Dvojka, tady sedmdesátšedmička, jsem na Národní a mám hotovo. Příjem.“

„Blanko, tady dvojka. Prosím tě, jeď tedy Politických vězňů 9, firma Lingua Studio, do Revoluční 26, pan Matějovský. Bude tě čekat. Příjem.“

„Rozumím. Konec.“

i na červenou. Občas se to musí, občas příslušníci přimhouří oči. Všechno však do jisté míry.

Používají speciální horská kola Schauf, vhodná pro značnou odolnost. Tato kola vydrží za předpokladu, že je nikdo neukradne, 15 tisíc kilometrů. Ale dnes už se zas tak nekrade a poslíčkové jsou na svoje „pracovní prostředky“ opatrnější.

„Dvojka, tady sedmdesátšedmička, dorazila jsem na náměstí Míru, ale prý si nás objednali až na čtvrt na pět. Mám tu půl hodinu počkat? Příjem.“

„Tady dvojka, vykašli se na to, my tam potom někoho pošleme. Jeď Slavíkova 6, firma Blue Moon, a povezeš to do Týnského dvora 10. Prý se to špatně hledá, když budeš mít problémy, zavolej si, my tě budeme navigovat. Příjem.“

„Snad to zvládnou. Jinak po téhle zásilce potřebuji skončit. Příjem.“

„Dobře, přijed' sem. Konec.“ ■

P. S.

První zásilku jsem vezla po půl jedenácté, poslední po čtvrté hodině. Přes poledne jsem stála hodinu a půl prázdná. Doručila jsem šest zásilek a jednou jsem přijela moc brzy. Vydělala jsem si sto čtyřicet korun českých. Chvilu to holt trvá, než se člověk zaučí - netrápí se tolik nad mapou, najde správné zkratky a z vybité vysílačky si nedělá velkou hlavu. Správné koleje se nenajdou hned napoprvé. Kurýrní služba je však bezesporu užitečnou službou. Šetří čas. I přesto ho však máme pořád zatraceně málo.

NA KOLE PO PRAZE? CHA!

Kurýr proplétající se mezi chodci, kličkující mezi auty není dnes už takovou novinkou a téměř v Praze zevšedněl. Závodí s časem a snaží se ho porazit. Je to jeho práce, za kterou je placen. Ale i on se musí řídit dopravními předpisy. Magistrát hl. m. Prahy však pro cyklistiku nevytvořil prázdné podmínky. Co si jako cyklistická stezka se na některých místech Prahy objeví, ale jde spíše o zoufalé výkřiky než o účinný úmysl. Těch pár osamocенých stezek je akorát tak k smíchu (nebo spíše k vzteku). Dokumentujícím příkladem je stezka na Letné: když se konečně vyhrabete z centra a máte chuť pořádně slápnout do pedálů, první značka zde hlásá „Cyklisto, veď kolo!“

Proto kurýři kličkují po pěší zóně, vedlejšími uličkami, jednosměrkami,